

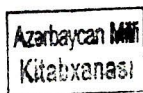
Azərbaycan Respublikası
Mədəniyyət və Turizm Nazirliyi

İLHAM RƏHİMLİ

AZƏRBAYCAN TEATR ENSİKLOPEDİYASI

ÜÇ CİLDDƏ

**II
CİLD**

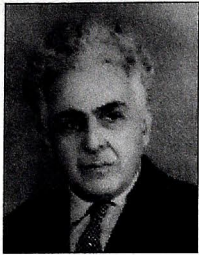
BAKİ – 2017

HEYDƏR ŞƏMSİZADƏ

(25.3.1905, Şuşa – 28.9.1981, Ağdam).

Rejissor.

Heydər Məşədi Aslan oğlu Şəmsizadənin Ağdam şəhərində teatr sənətinin tə-

rəqqisində müstəsna rolu olub. İlk təhsilini Şuşadakı rus-türk məktəbində alıb. Sonra realni məktəbi bitirib. 1920-ci ildə Şuşada mətbəədə müəttib kimi əmək fəaliyyətinə başlayıb. Bir qədər sonra Şuşa-

dan Ağdama gələrək bir neçə həvəskarlar dram dərnəyi yaradıb, kiçik həcmli pyeslər hazırlayıblar. Get-gedə daha irihəcmli faciə və komediyalar tamaşaya qoyublar. Həmin tamaşaların əksəriyyətinin rejissoru Heydər Şəmsizadə olub. Özü hazırladığı tamaşalarda Əmiraslan ağa («Laçın yuvası»), Süleyman Sani Axundov), Nadir şah («Nadir şah», Nəriman Nərimanov), Frans («Qaçqlar»), Fridrix Şiller), Pərviz («Dəmirçi Gavə»), Şəmsəddin Sami), İsgəndər («Ölülər»), Cəlil Məmmədquluzadə) rollarını oynayıb.

1926 – 1928-ci illərdə Ağdam rayon fəhlə və kəndli klubunun müdiri və rejissoru, 1928 – 1929-cu illərdə Quba şəhər klubunun müdiri, 1930 – 1939-cu illərdə Ağdam klubunun müdiri və rejissoru işləyib. 1948 – 1949-cu illərdə Moskvada Lunaçarski adına Dövlət Teatr İnstitutunun rejissorluq fakültəsində təkmilləşmə kursu keçib. 1938 – 1948 və 1969 – 1981-ci illərdə Əbdürrəhim bəy Haqverdiyev adına Ağdam Dövlət Dram Teatrında rejissor, quruluşçu rejissor və baş rejissor işləyib. Paralel olaraq Quba, Şəki, Füzuli, Şuşa dövlət teatrlarında da tamaşalar hazırlayıb. 1959 – 1968-ci illərdə Ağdam rayon Xalq teatrının rejissoru olub. 1949 – 1950-ci illərdə Hüseynqulu Sarabski adına Füzuli Dövlət Dram Teatrında direktor işləyib.

1949-cu ildə Ağdamda dövlət teatri bağlanıb. Burada əvvəlcə dram dərnəyi (1949 – 1959), sonra Xalq teatri (1959 – 1969) fəaliyyət göstərüb. Heydər Şəmsizadə Xalq teatrında Məmmədhusəyn Təhmasibin «Bahar», Mirzə Fətəli Axundzadənin «Müsyö Jordan və dərviş Məstəli şah», Bayram Bayramovun «Mən ki, gözəl deyildim», Mirzağa Möhsünzadənin «Vətən və yar məhəbbəti», Fikrət Hacıyevin «Day» pyeslərini, Üzeyir bəy Hacıbəylinin «Leyli və Məcnun», «Əsli və Kərim» operalarını tamaşaya hazırlayıb. 1969-cu ildə Əbdürrəhim bəy Haqverdiyev adına Ağdam Dövlət Dram Teatrı bərpa edilib. Heydər Şəmsizadə bu kollektivdə ömrünün sonuna kimi çalışıb. 17 iyun 1943-cü ildə Azərbaycan Respublikasının Əməkdar artisti fəxri adı ilə təltif olunub.

Rejissorun Ağdam Dövlət Dram Teatrında 1938 – 1948 və 1969 – 1980-ci illərdə quruluş verdiyi əsas tamaşalar: «Xırs quldurbasan» (Mirzə Fətəli Axundzadə), «Laçın yuvası» (Süleyman Sani Axundov), «Sevil», «Solğun çiçəklər», «1905-ci ildə» və «Od gəlini» (Cəfər Cabbarlı), «Vətən» (Abdulla Şaiq), «Vaqif» və «Fərhad və Şirin» (Səməd Vurğun), «Məlik Məmməd» və «Namərd yoldaş» (Əyyub Abbasov), «Xoşbəxtlər» və «Əliqulu evlənin» (Sabit Rəhman), «Həyat» və «Məhəbbət» (Mirzə İbrahimoğlu), «Vəfa» (Rəsul Rza), «Odlar içində» (Əbil Yusifov), «Nişan üzüyü» və «Məhəbbət nişanəsi» (Səttar Axundov), «Vədan» (Bəxtiyar Vahabzadə), «Bahar qızı» (Ramiz Heydər), «Gəl, qohum olaq» (İsi Məlikzadə), «Həmyerlilər» (Altay Məmmədov), «Vətən və yar məhəbbəti», Mirzağa Atəş), «Niyə dirilmisən?» (Novruz Gəncəli), «Qaynana» (Məcid Şamxalov), «Qatır Məmməd» (Zeynal

Xəlil), «Günahsız müqəssirlər» (Aleksandr Ostrovski), «Praqanın şabalıd ağacları altında» (Konstantin Simonov), «Son gülən» (Kondrat Krapiva), «On üçüncü sədr» (Azat Abidin), «Şeytan əməli» (Q. Stefanski).

Heydər Şəmsizadə Türkmənistanın paytaxtında fəaliyyət göstərmiş Aşqabad Dövlət Azərbaycan Teatrında Üzeyir bəy Hacıbəylinin «Arşın mal alan» operettasına, onun «Leyli və Məcnun» və Zülfüqar bəy Hacıbəylinin «Aşiq Qərib» operalarını quruluş verib.

«Azərbaycanfilm»də istehsal olunmuş «Dağlarda döyüş» bədii filmində epizod rola çəkilib.